

Príloha : inšpirujte sa stredovekou „rečou kvetov“

„Každý, kto vie, že vo vlnobitiach tohto sveta sa skôr zmietame uprostred búrok a vetrov,
než že kráčame po pevnej zemi, nech nespúšťa oči z tejto žiariacej hviezdy,
ak nechce aby ho búrka pohltila.

*Ked' sa do teba oprie víchrica pokušenia, keď naraziš na skaliská súženia,
pozeraj sa k hviezde, vzývaj Máriu!*

*Ked' tebou zmietajú vlny pýchy alebo ctižiadostivosti, urážok či žiarlivosti,
pohliadni k hviezde, vzývaj Máriu!*

Ked' tvojou dušou otriasa hnev, lakomstvo, alebo pokušenia tela, pozri sa na Máriu!

*Ked' ťa desí veľkosť tvojich hriechov, si zmätený nečistým svedomím,
prestrašený hrôzou pred súdom a už ťa pohlcuje hlbina smútku a priepasť zúfalstva,
mysli na Máriu!*

*V nebezpečenstvách, v úzkostiach, v pochybnostiach myslí na Máriu, vzývaj Máriu!
Stále ju maj na perách, stále ju maj v srdci.*

*Ak chceš, aby sa za teba prihovárala, pamätaj na jej príklad,
ktorý nám ukázala svojim vlastným životom.*

***Ked' ju nasleduješ, nezablúdiš,
keď ju prosíš, neprepadneš zúfalstvu,
keď na ňu myslíš, nezmylíš sa,
keď ťa drží, nepadneš,
keď ťa chráni, nemusíš sa báť,
keď ťa vedie, neunavíš sa,
keď je k tebe milostivá, prídeš do cieľa.“***

Bohatstvo stredovekej symboliky môžeme objaviť nielen v sakrálnom priestore (freskách či portáloch), ale aj v záhradníctve. Krása a určité vlastnosti rôznych kvetín stredovekému človeku pripomínali Pannu Máriu. Tvrdilo sa, že všetky kvety uctievať Máriu, a preto mnohé z nich dostali ľudové názvy ukazujúce na Pannu Máriu. Ak hovoríme jazykom stredovekého Anglicka, zdá sa, že takmer každý kvet nejakým spôsobom súvisí s Pannou Máriou. Niekedy ide o ich vzhľad: **klíčku** sa preto hovorí „črievička Panny Márie“. Podľa legendy vraj klíčky rašili zo zeme práve tam, kde Blahoslavená Panna stúpila, keď išla navštíviť sv. Alžbetu. **Kvety srdcovky** pripomínajú jej Nepoškvrnené Srdce. Ľudový názov pre sladko voňajúci **zemolez** s krehkými dlhými kvetmi je „prsty Panny Márie“ a pre **nezábudku** má angličtina označenie „oči Panny Márie“. **Ruže a ľalie** sa s Pannou Máriou spájali od najstarších kresťanských dôb. Ctihodný Béda v 7. st. hovorí, že „biele okvetné lístky (ľalie) znamenajú telesnú čistotu Panny Márie a žlté piestiky žiarivé svetlo jej duše“. **Fialka** je symbolom skromnosti, jednoduchosti a pokorného prijatia Gabrielovho zvestovania. S niektorými kvetinami sú spojené pôvabné legendy: na kroch **levandule či rozmarínu** vraj Panna Mária sušila bielizeň a od neho získali svoju krásnu vôňu. **Borievka** – anglicky „Madonin ker“ – bola odmenená za veľkorysosť, s ktorou poskytla prístrešie Svätej rodine na úteku do Egypta. **Nechtíky** (marigold, Mary's Gold) sa Pannu Máriu vysypali, keď na Svätú rodinu útočili zloději. Kvietky **Veroniky lekárskej** vraj vykvitli všade, kde Božia Matka cestou do Egypta oddychovala. **Zvončeky** sú symbolom pracovitých rúk Panny Márie. **Fuksie** znázorňujú náušničky Panny Márie. **Žerušnica lúčna** („košielka Panny Márie“) znázorňuje jemnú bielizeň, ktorú tkala Panna Mária. O **margarétkach** legenda hovorí, že keď Traja králi prišli do Betlehema, hľadali ďalšie znamenie, ktoré by ich doviedlo k novorodenému Kráľovi. Kráľ Melichar uvidel biele kvety so žltým stredom a podľa toho vedel, do ktorého domu majú vojsť. Kvety **bledavky chocholíkatej** (anglicky Star of Bethlehem, betlehemska hviezda) naozaj pripomínajú hviezdu. **Sneženky** vraj kvitnú vo februári na pamiatku Obetovania Pána. **Tulipán** predstavuje plnosť milostí, ktoré obsiahla Panna Mária. Niektoré názvy sa v rôznych jazykoch odlišujú: **konvalinkám** sa v anglicky hovoriacom prostredí hovorí „slzičky Panny Márie“. Stredovekí Angličania rozprávali svojim deťom, že vyrastali tam, kde dopadli slzy Božej Matky keď sprevádzala Syna na krížovej ceste. Podobnú legendu, ale v súvislosti s **klinčekom slzičkovým**, hovorí aj babička Boženy Němcovej: „O tomto kvietku sa hovorí, že keď Krista, Pána, viedli Židia na Kalváriu, Panna Mária ho sprevádzala napriek tomu, že jej od žiaľu pukalo srdce. Keď videla na ceste krvavé stopy Kristových rán, veľmi plakala a vraj z týchto slz Božej Matky a krvi jej Syna vyrastali po ceste na Kalváriu takéto kvietky.“ **Klinček bradatý** sa nazýva „vankúš Panny Márie“. **Kosatec** symbolizuje Simeonovo proroctvo o meči, ktorý prenikne nepoškvrnené srdce Matky Božej. Legendy o kvetoch pramenili zo zbožnosti a lásky veriaceho ľudu. Názvy sa šírili a opakovali s rôznymi odchýlkami po celej katolíckej Európe.

Záhradky Panny Márie

– tento zvyk vysádzať celé záhrady či zákutia, dnes napr. len záhon či kvetináč - z kvetín, ktoré pripomínajú Pannu Máriu siaha až do stredoveku. Už zo života sv. Benedikta sa vie, že mal v kláštore záhradu ruží nazývanú – rosarium (ruženec). Ruža bola typickým kvetom stredovekých kláštorných záhrad a z jej dreva sa vyrábali ružence. Stredovek prisudzoval kvetom rôzne charakteristiky, ktoré predstavovali čnosti a vlastnosti Panny Márie, Prvý krát sa o záhrade, ktorá bola zasvätená Pannu Máriu, dozvedáme zo životopisu sv. **Fiakra**, írskoho patróna záhradníkov. Vysadil ju v 7.st. vo Francúzsku okolo oratória

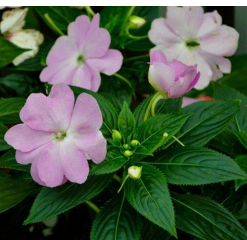
Panny Márie, ktoré slúžilo ako útulok pre chudobných a chorých. Zápis – účtovný záznam z nákupu rastlín pre „záhradu Panny Márie“ - sa nachádza aj v kláštore v anglickom meste Norwich. O znovuobjavenie a propagáciu tohto spôsobu uctievania Panny Márie sa zaslúžil americký katolícky konvertita **John S. Stokes Jr.**, ktorý v r. 1951 založil **Hnutie mariánskych záhrad**.

zdroj: www.modlitba.sk, www.udayton.edu, www.duseahvezdy.cz

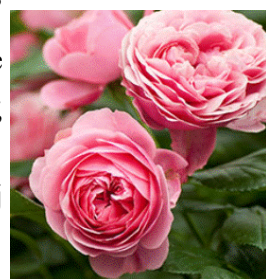
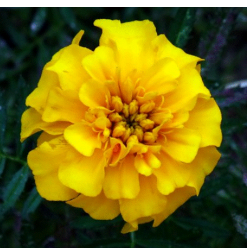
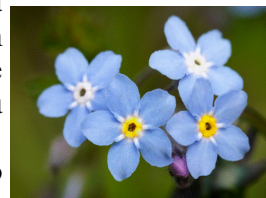
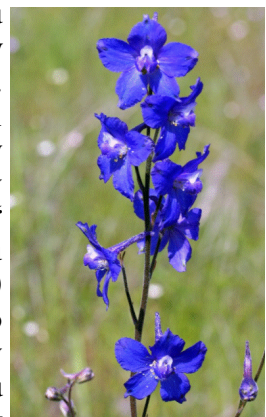
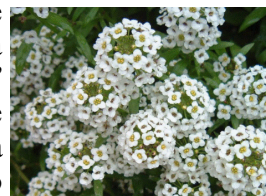
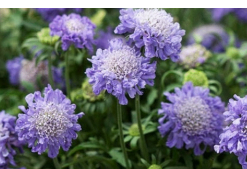
**Založiť si mariánsku záhradku dnes znamená znovu objaviť tieto krásne mená
a napríklad si aj „adoptovať“ nové z iného jazykového prostredia;
znovu začať uvažovať o vyššom význame všetkých vecí;
urobiť z kvetinovej záhradky miesto modlitby a rozjímania o živote a cnostiach Panny Márie.**

Dvanásť záhradných meditácií

Netykavka nesie názov Matka lásky a nemennosť jej kvetov počas celého obdobia od jari do mrazu - prináša na myseľ stálosť Máriinej lásky k jej Synovi a tiež k nám, jej deťom. **Papuľky**, ktoré sú aj u nás známe ako „papučky“ vytvárajú v našej mysli predstavu malých topánočiek. Rozjímavé srdce sa otvára predstavivosti napr. ako sa Panna Mária ako mamička skláňa nad Ježiškom a obúva ho, ako si pritíka k sebe. Otvárame sa všadeprítomnej rodinnej láske a pozornosti, ktorou bol naplnený dom v Nazarete práve prostredníctvom Márie. Do meditácie môžeme zahrnúť svoje vlastné materstvo, otcovstvo, naše snahy vychovávať deti v duchu viery a chrániť nevinnosť ich srdc. Keď sa pozrieme na bohaté hlávky **hlaváča (scabious)**, myslíme na radosť Panny Márie, keď tkala a šila odev pre Spasiteľa. Prostredníctvom meditácie môžeme Bohu ponúknuť všetku našu prácu. Každodenné práce v domácnosti, ale tiež aj prácu pre farské či komunitné spoločenstvo. Jednoduché kvety nás môžu inšpirovať k zapojeniu sa aj do služby oltára. **Lobularia** vedie myšlienky ku Kristovmu krížu. Množstvo malých kvietkov spojených v jedno v sebe nesie istotu, že všetky naše bolesti a trápenia boli znášané ním. A tak pri pohľade na tento kvet žijeme v duchu jednotu s Kristom – jednotu v utrpení, jednotu vo vykúpení. **Červený mak**, ktorý tak často stretáme na okraji poľných ciest, môže rásť aj v duchovnej záhrade. Stará legenda, o ňom vraví, že sa objavil na úpäti Kristovho kríža, kde dopadali na zem kvapky jeho krvi. A tak sa tieto jemné kvety prihovárajú našej duši, aby nezabudla na cenu spásy. Krehkosť a rýchla pominulosť týchto letných kvetov ukazuje aj obraz Ježišovej lásky a obety, ktorá nechce kajúcnika „donekonečna“ drásť. Jeho rany sú oslávené, a tak nás tieto kvety - kolísajúce sa vo vetre, vedú skôr k oslave Boha, k tancu s ním. Drobné púčiky **stračonôžky (delphinium)** spájajú naše úvahy s Pannou Máriu, keď plakala pri kríži a zdieľala bolesť svojho ukrižovaného Syna. Jedna legenda hovorí, že kvietky sa objavili tam, kde jej slzy spadli na zem. Iná kresťanská legenda o ich pôvode nás môže viesť k rozjímaniu o túžbe po nebi, lebo hovorí o tom, že kvietky rozsiali na zemi anjeli, ako rebríky smerujúce k nebu. Veľmi známa anglická legenda o tomto kvietku, v Anglicku známom pod názvom „lankspur“ hovorí, že rastlinke daroval Kristus pri svojom vzkriesení tvar zajačika, ktorý ako jediný verne aj napriek strachu čakal pre Kristovým hrobom na jeho zmŕtvychvstanie. **Čakanka**, ktorej kvietky sa vinú v malých rozstupoch okolo stonky pripomenú korunováciu Panny Márie. Nanebovzatie. Kráľovná neba a zeme chce mať v nebi každého človeka žijúceho na zemi. **Nezábudky** s ich zlatými stredmi voláme oči Panny Márie. Myšlienky meditácie môžu viesť aj smerom či sa dokážeme pozerieť na svet okolo s pokorou, nehou, láskavosťou. Či je náš pohľad mäkký a pohľadzajúci. Množstvo drobných kvietkov môže pripomenúť aj mariánske pútnické miesta, kde oči Panny Márie plakali. Krásne nahusto zasadené zlaté lupienky **aksamietnice** predstavujú „zlato“ Panny Márie. Nádheru, ktorou je obklopená v nebi. „Ženu odetú slnkom.“ Ženu, ktorá nikdy nebola pyšná či sebecká. Bohatstvo a moc nikdy nepoškrvnilo jej svätosť. V meditácii môžeme uvažovať aj nad svojim „zlatom“. **Petúnie** sa volajú aj Chvály Panny Márie a ich tvar trúbky vyjadruje symboliku vyznávačov a čitateľov Božej Matky. Tieto rôznofarebné kvety môžu viesť k rozjímaniu nad mnohými mariánskymi modlitbami, k modlitbe sv. ruženca, Magnifikátu. Prostredníctvom modlitby chvály sa rozšíri srdce, duša. Vnútro sa otvorí pre pôsobenie Ducha Svätého. Jednoduchý pôvab a pomerne vysoký vzrast **čínie** je obrazom vznešenosti a jednoduchosti Panny Márie. Je obrazom jej prítomnosti, bohatstva jej cností. Sám Boh videl jej výnimočnosť a vybral si ju za matku svojho Syna, povýšil ju medzi nami všetkými. **Ruža** vo všetkých farbách bola a je symbolom Máriinej kráľovskej hodnosti a jej veľkolepej víťaznej lásky. V duchovnom uvažovaní nad obrazom Ruže duchovnej sa môže prehlbovať úcta k Nebeskej Matke.

Alcea – palica sv. Jozefa, **Amaryllka** – prekrásna Pani, **Astra** - hviezda Panny Márie, **Dahlia** – kostolný kvet, **Divý mak** – gombíček Panny Márie, Kristova krv, **Divé jahody** – ovocie Panny Márie a svätých v nebi, **Fialka záhradná** – radosť Panny Márie, kvet Najsv. Trojice, **Gypsomilka** – závoj Panny Márie, **Kokarda** (Gaillardia) – tvár Panny, **Náprstník** – rukavice Panny Márie, **Narcis** – Máriina hviezda, **Nevädza** – Koruna Panny Márie, **Pakost** (Geranium) – jemná, nežná Panna, **Plamienok** (Clematis) – panenský altánok, **Prvosienka** – sviečka alebo kľúče Panny Márie, **Tarica** (Alyssum) – kvet kríža, **Sladký hrášok** – kvietok Panny Márie